

24.06.1932, page 9

הערות של מורה

הפסדר מעיר על טנים שונים של שופטילשן וחגש לפני הקורא את הדיוון של המשורר הספרדי טדروس בן יהודת הלווי אבו אל עאפהה, הגנרא "זון יומן חותם וחתירות" ושהליך הראשון יצא עתה ברי המשלים והחריות. המסדר חיוב היה לעין עין מזריק בשעה בתבי יד, להקביל את הנוסחאות ולשקל, מהו הנוסח התתקינה ביזה והרואיה לתיבנים לנוף הטכסט ומזה הנוסחאות, שרי להן שהן מזוכרות בתוך העיר רות המצוירות לספר. החירות האלו הן אוצרם של ביארים, כי המסדר טרה לבאר תכנו של כל שיר והודאות, לעורך דעתו של הקורא על הדריכים השורר נים הנוצאים בידיו המשורר, על הצד השווה שבין לשונתו וציארו לדרכיהם של משוריין ספר אחד רום, על הזיקת והחשפה של המשורדים הערבים, על צאות של משקל, על שחול-המלחים, על-חבטות חתלמאדים, על חודייש לשן, על השימוש בכתיב בים לכל גוננו השונים ובזרמה. והובח לומר, כי הביאורים ניתנו בשפע ובפירות והקורא יכול לנקוט בהם יריות מרכות ומוילות, העשוות להרחב אפלו בחבנה השירים האלה בפרט ושל שירות ספרד בכל, המסדר געור בסודות של חמי הדור (פרופ' אפשטיין, א. אברונין) שעשה עיקר היכאה, ת. ג. בואליק, פרופ' דודזון, ד"ר ת. ברדי ואחרים) ועור חשוב היו לו העורותיו של שאול בן עבד אל ינסף, שטרח בראשונה-גיגי של המשורר הזה ושתמונתו ותולדותיו ניתנו בראש הספר.

הקורא מצער אולי על שהערכה המפוארת על אישיותו של המשורר ועל מגמת תפאות עתידה להנתן בידיו המסדר ובידי הפרופ' ביר רק בחלק השני, אך בעורת הביאורים הרבים שניתנו בכאן יכול הוא לעמוד מתוך הפרייה על אפיו של המשורר ודד עותיו, שמשתקפה בהם בכאת דשו. בדרך כלל נראה, שהמשורר היה שליט במקומי ביטוי מרובים, אפשר לומר מרובים מדי, שכן מאנש העדר של פרופור-ציה בין כוח הביטוי מתכו נבין אפשרויות חיבטו ודרך ועדיינם האחרוניים מהראשונים ובסיומו של החשבון מתגלת האוצר של הרבי הבעה בעשר חמוץ, במירה טסווימה, לרעת בעלי. המסתור הנדר לה והפגונת של שימושי ביטוי שמנגבשה ונעשתה לנהלת המשורר מצורכה אישיות מעמידה יותה, שתוכל בכוח הנפשי הגדול לחוות את המטבחים המשגומים, כמעט שכליונים ולצתת אותם כמטבע הרש. נמצאו שימושינו יותר משיפויו בא לגלות את האפיו שבאיושותו שלחו וחוויתו, וזאת מנגה את הטיפוסי שכזר ופרצוף ובאן עיקר חביבתו. (ודר- מה שהסדר מבקש לרשות עליו בשואה, דרך טשל, מעד על מקום אחד (שיר ק"ב) כי "במקול שרודה המשורר אחריו דברים מלאותים לאלה מובן שהוא מאחר לזרע על רוח האמתו"; כי באמת רוח הפוטח האמתי) מותר אולי לומך, כי בשירה רוח הפוטח האמתי) מותר אורי ורוכב וכאן עיקר חביבתו. והוא נעשה הרבה דפנסיביטי של מחשבות ותרושים בסטיאורוטיפ וו השיבוגת מהבינה הלשונית והתדר- בותית-יחסטורית, שהרי הסטיאורוטיפ יותר מאשר יוצאה למד על המשמש בו, היא יוצאה למד על האתמוספרה החופפת, על דורו, תפיסתו, רעותיו ורחשו. בגין גספי הרבה פטמי שעשויים, ביחור לשורה הפנורית; על דרכי הבריחת נורו גנרייפל פל, לעיתים חרופים מדי, יש תוספת של דקנות וקופריה — אך אין הכל יוצה מנדר אפיגניות מוצלחה של ירוש, שכוח העומס שלו מעתם מכובד היושטה. בגין החשיבות המיאחדת לעמוד על דרכיו השעשועים של המשורר וילו שופע בתחום זה שקי רוח נדולח, וראוייה לשבח. אך עם כל חdotsה הריאיה שלו לבקש לאבליט את צרכי השוחק — (הבלטה בזון, ומדוקדת מאד, מציאות ביפורו לאווב) — רוחה הוא לפטור בשתייה במתה וכמה נילוים ובכלו באלו אין הוא טורה במצוינו של העניין. יזכיר חסר צע מהשטרע, אם נאסר לחרמו על כל המטומות תא לת, אך נעיר על קצת דוגמאות.

בר אפשר לאמות, על שם מה רואה המסדר בכמה וכמה מסכנות ליה, שיש כאן חרובה פניר מית ועל דוגמאות אחרות הוא עבר בשתייה, העין איינו עשוי להעמידנו על כך, שהסדר נקט אוו שיט טה מסויימת וויש ידים לשער, כי מקרה הוא. כי אולי כדי היה לחוביך גם צורות כמו "וציעו מקומות ובה" (קע"ז, 7), "ים הנדרות ארבו עד חרכו" (ת"ג, 39), "הוא הגבר על ראש תלי בנה דבר" (תכ"ז, 2) "ואין רשות ואון פשע" (ש"ד, 85) ועש דות משלים אחרים לערתו רחוב התחים של התירועה הפנימית, מכפי שהוא מקובל בדרך כל, וכי יש לשיך אליו דוגמאות כמו "זכות למעלה עש בסיס החפארה אליו בשוליו המועל אחזו" (ט, 4) ואפיו "וכחם כסילים בוטן שתו" — כי כל פסלו אויבו יכחו" (כ"ד, 45) ואפיו או דוקא, אם לא מתכוון לך. ולא נסיג לךך זו.

תמייה דומה עתידה לחתוער נס על זרעו של המחבר להבאות את המלוי התלמודיות. למ"ט(*) "ד"ר מובנו "ד"ר" וכי מבוא המסדר לשוי רה: "ד"ר גומי" (ש"ד, 17) רעהו של שאול עבד אל יוסט: "ד"ר דיקות" וראת נס "ד"ר גטמן" (ק"ג; 3).

* גן המשלים והחריות, אוסף שירי טורים בז' יהודת ابو אל עאפהה עפ"י כתוב יד שאול בן עבר אל יוספ בהשושא לכתבי יד אחרים, מגה מסדר ומברא ע"ז דוד יлон, מרצה לשירות ספרד במלחה העדית בירושלים, תרצ"ב, עמ' 185 — 188.

דבר, 24.06.1932, page 10

בכחתה אותה „טפה סרואה“ (שע"ה, 1) להזכיר כלותיו מיטויטות, שתקולא יוכל לעמוד עליה. חבל שהמחבר לא טרח כאן להגוע לכל מיצוי וחלם, כרך שנייע בהארה של השיבוצים שורל ואין המסדר מעיר עלייה) ולמה לא זכת לכר „מלכת אוחבנו לישנה נחזר“ (שפ"ח, 2), ביהادر משובתו זו, חזור ונשנה: „ומלכות אהבה תחוור יישנה“, (שצ"ח, 85). ועל בן אהבה אהזר לישני“ (תל"ג, 85) וlama לא יזכר הופיע „חזר“ בכל המדר פיע איל פעמים: „חזר לרחתן“ (כ, 24), „בני עט חזר אנשי אמנה“ (שצ"ח, 33) ובפועל, „חזר לך על כל צדיך“ (שצ"א, 20),**) ובדומה. והנא הדין בגוטפויים כמו „шибחה בטליה“ (ש"א, 62), „הקריה שנורה“ (ש"צ, 55), „לבך אל יהיו הם על נבודך“ (שצ"ד, 21) וכדומה. כי למעשה, למשל, נבלט המفرد התלמודי של ביטויים כמו „תהי מיתתי בפרה“ (ת"ה, 55). או „לפניהם ולפניהם“ (ת"ז, 95) וכן זכו לבך: „כננד כל בני חבל שקולה“ (ש"א, 78) „ונפרדה החבילה“ (ש"א, 95); „ואם שכחה לפניך מציה“ (שצ"ח, 31) — שביטוי „אחריו ראה מציה“ (תפ"א, 11) הוביל מוקורו, אך כאן משום שינוי התו ראה שמכנים המשורר — „ובכבוד הנביר יצדו בבשו“ (ת"ג, 10)? למה וכוב הביטויים „ודוי רמו מעט אל איש תבגנה (שצ"ח, 52) או „להסתבל“ (תב"ז, 8) ובדומה ולא זכו „לכף זכות דין“ (תב"ח, 10), „ובא לבא וחטמאו בידו“ (תל"א, 81). „סמליא של מעלה“ (תל"א, 2) ובדומה? אם המסדר מתכוון לחבי ליט את דרך שימושו של המשורר במקורי התלמוד, מה האריה יש בכאן, אם הכללית ביטויים אלה ופסח על אחרים, ביהוד בשתרiorה לא נעשתה מתחד כלונת

רב למנהתו לפנים שעז“ (תב"ח, 39). — למחרת לארה, שלא באננו לטעט את עריך שקי דתו המריצה של המסדר אין תליפקיים האלה עשו יים להופיע על העבורה העצומה שנעשה. בירור, בונתנו היה לעורר על כך דעתו שלו, אולי לא תזה הערת הריות קלה בעיניו ויימיד את המשך מלאכתו על תיקונה ומילואת. כדי שגמ הדפוס לא יהיה בשיבושים, כדרך שלקה במקצת בכורך זה (לשם איז ליטרטזיה קלה): בעמ' 122 של העורות שורה 5 מל' מטה מבנה „ש. 48“ וצ"ל „ש. 38“; שם שורה טובא „ש. 34“ וצ"ל „ש. 44“; בעמ' 88 של העורות שורה 15 מלטמה מוגא „ש. 51“ וצ"ל „ש. 52“; בעמ' 84 של העורות שורה 11 מלמעלה מוגא „ש. 13“ וצ"ל „ש. 18“; בעמ' 28 של העורות נינה שורה 15 לפני טקומה וכו').

וכמותה אותה „טפה סרואה“ (שע"ה, 1) להזכיר כלותיו תלמודי (אנב, חטלה „טפה“ סופיה בהקדמת הדר שורל ואין המסדר מעיר עלייה) ולמה לא זכת לכר „מלכת אוחבנו לישנה נחזר“ (שפ"ח, 2), ביהادر משובתו זו, חזור ונשנה: „ומלכות אהבה תחוור יישנה“, (שצ"ח, 85). ועל בן אהבה אהזר לישני“ (תל"ג, 85) וlama לא יזכר הופיע „חזר“ בכל המדר פיע איל פעמים: „חזר לרחתן“ (כ, 24), „בני עט חזר אנשי אמנה“ (שצ"ח, 33) ובפועל, „חזר לך על כל צדיך“ (שצ"א, 20),**) ובדומה. והנא הדין בגוטפויים כמו „шибחה בטליה“ (ש"א, 62), „הקריה שנורה“ (ש"צ, 55), „לבך אל יהיו הם על נבודך“ (שצ"ד, 21) וכדומה. כי למעשה, למשל, נבלט המفرد התלמודי של ביטויים כמו „תהי מיתתי בפרה“ (ת"ה, 55). או „לפניהם ולפניהם“ (ת"ז, 95) וכן זכו לבך: „כננד כל בני חבל שקולה“ (ש"א, 78) „ונפרדה החבילה“ (ש"א, 95); „ואם שכחה לפניך מציה“ (שצ"ח, 31) — שביטוי „אחריו ראה מציה“ (תפ"א, 11) הוביל מוקורו, אך כאן משום שינוי התו ראה שמכנים המשורר — „ובכבוד הנביר יצדו בבשו“ (ת"ג, 10)? למה וכוב הביטויים „ודוי רמו מעט אל איש תבגנה (שצ"ח, 52) או „להסתבל“ (תב"ז, 8) ובדומה ולא זכו „לכף זכות דין“ (תב"ח, 10), „ובא לבא וחטמאו בידו“ (תל"א, 81). „סמליא של מעלה“ (תל"א, 2) ובධמה? אם המסדר מתכוון לחבי ליט את דרך שימושו של המשורר במקורי התלמוד, מה האריה יש בכאן, אם הכללית ביטויים אלה ופסח על אחרים, ביהוד בשתרiorה לא נעשתה מתחד כלונת *) ומעין שכאותה שארה עצמה הוא מכאה, כי הטלה „כמוחץ“ היא תלמודית ובאיילג אינו מדריש בחברתה.